

**Història de Roma**

Codi: 104211

Crèdits: 6

| Titulació                        | Tipus | Curs | Semestre |
|----------------------------------|-------|------|----------|
| 2503702 Ciències de l'Antiguitat | OB    | 2    | 2        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Oriol Olesti Vila

Correu electrònic: Oriol.Olesti@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

**Prerequisits**

No es requereixen prerequisits específics

**Objectius**

L'assignatura té com a objectiu principal introduir a l'alumne en el coneixement bàsic dels grans fenòmens històrics, socials i econòmics de la Roma Antiga.

En un segon nivell, l'assignatura es centrarà també en els següents objectius:

- Conèixer les principals fonts literàries històriques de cada període, i saber interpretar aquests documents a la llum de les escoles historiogràfiques més significatives.
- Saber integrar les dades arqueològiques en el discurs històric, destacant-ne els jaciments més significatius així com els seus conjunts materials.
- Valorar les aportacions de l'epigrafia a l'estudi de la Roma Antiga a partir d'alguns exemples emblemàtics.

**Competències**

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments per a l'anàlisi històrica.
- Comprendre i interpretar l'evolució de les societats antigues de la Mediterrània -des de la civilització egípcia fins al desmembrament de l'Imperi romà d'Occident- a partir de l'anàlisi de les realitats política, històrica, social, econòmica i lingüística.
- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Reconèixer l'impacte d'alguns aspectes rellevants del món antic en la cultura i la societat contemporània.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els processos històrics que condueixen als conflictes bèl·lics.
2. Analitzar les qüestions clau que permetin abordar l'estudi dels fenòmens històrics des d'una perspectiva de gènere.
3. Descriure les estructures econòmiques, socials i polítiques de les societats clàssiques.
4. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
5. Explicar els debats historiogràfics principals referents a l'antiguitat.
6. Identificar el context en que s'inscriuen els processos històrics
7. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets
8. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
9. Relacionar els textos històrics amb els seus contextos arqueològics.
10. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.

## Continguts

### TEMARI.

L'Assignatura es desenvoluparà en 3 blocs, cadascun dels quals pretén oferir una visió sintètica de la Història del període i de les institucions polítiques i socials més significatives.

Sessió 1. Introducció a la Història de Roma. La roma Arcaica i Monàrquica. Servi Tul·li.

### BLOC 1. LA REPÚBLICA ROMANA.

Sessió 2. Els grups polítics de la República Romana. Patricis i Plebeus.

Sessió 3. Les institucions de la República romana. Societat i Dret.

Sessió 4. La Conquesta d'Itàlia.

Sessió 5. L'economia de la República Romana.

Sessió 6. Les Guerres Púniques i la Conquesta del Mediterrani.

Sessió 7. La Crisi de la República. Els Gracs. Mari i Sul·la

Sessió 8. Pompeu i César.

### BLOC 2. L'ALT IMPERI.

Sessió 9. Marc Antoni i Octavi. La revolució romana.

Sessió 10. Les Reformes d'August.

Sessió 11. Les institucions de l'Alt Imperi Romà.

Sessió 12. Els Juli-Claudis.

Sessió 13. Els Flavis.

Sessió 14. Els Antonins.

Sessió 15. Societat i economia a l'Alt Imperi.

Sessió 16. Els Severs i la Crisi del s. III.

### BLOC 3. EL BAIX IMPERI I L'ANTIGUITAT TARDANA.

Sessió 17. La Tetrarquia.

Sessió 18. Constantí i els seus hereus.

Sessió 19. Les institucions del Baix Imperi Romà.

Sessió 20. El Cristianisme.

Sessió 21. Teodosi i els seus hereus.

Sessió 22. Societat i economia al Baix Imperi.

Sessió 23. La fi de l'Imperi d'Occident.

Sessió 24. Bizanci i la pervivència de l'Imperi.

Sessió 25. Presentacions dels alumnes 1.

Sessió 26. Presentacions dels alumnes 2.

## Metodologia

### PRÀCTICA.

Al llarg de les sessions es faran comentaris de determinats textos històrics (dossier que entregará el professor). A mig semestre, aproximadament, es realitzarà una pràctica sobre alguns d'aquests textos.

### PRESENTACIÓ.

Caldrà escollir una problemàtica del temari (Història de Roma) per treballar en grup. Pot ser un període històric, un jaciment arqueològic, un personatge, un fet històric, etc., sempre, però, que sigui significatiu des del punt de vista de la Història de Roma. La tria d'aquesta problemàtica haurà de ser acordada amb el Professor. Aquest treball es farà en Grups de 4 alumnes.

El treball consistirà en una presentació de 15 minuts (a realitzar en una de les dues sessions finals del curs), i l'entrega d'un breu dossier adjunt amb: Introducció (perquè aquest tema), Conclusions (què en sabem) i Problemes Metodològics (com ho sabem).

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                         | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides              |       |      |                          |
| Comentaris de Textes a l'Aula | 6     | 0,24 | 7                        |

|                                           |    |     |   |
|-------------------------------------------|----|-----|---|
| Presentació d'una problemàtica històrica. | 20 | 0,8 | 7 |
|-------------------------------------------|----|-----|---|

## Avaluació

La nota d'aquesta assignatura es componrà dels següents elements:

- Pràctica 1: 20 % de la nota.
- Presentació en grup: 30 % de la nota.
- Prova final: 45 % de la nota. La prova final constarà de dues parts. Un tema ampli a desenvolupar per part de l'estudiant (serà una problemàtica ampla vista al llarg del curs), i un comentari de text sobre una font literària antiga.
- Participació activa a les sessions i a les presentacions dels companys. 5 %.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                     | Pes  | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge   |
|-------------------------------------------|------|-------|------|----------------------------|
| Comentaris de Textes a l'Aula             | 20 % | 6     | 0,24 | 4, 6, 7, 10                |
| Participació activa a l'aula              | 5 %  | 38    | 1,52 | 4, 7, 10                   |
| Presentació d'una problemàtica històrica. | 30 % | 20    | 0,8  | 2, 5, 7, 8, 9              |
| Prova escrita                             | 45 % | 60    | 2,4  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 |

## Bibliografia

ALFÖLDY, G., (1987) *Historia social de Roma*, Alianza, Madrid (reed. ampliada i actualitzada, Universidad de Sevilla, Sevilla 2012).

BRADLEY, K., *Esclavitud y sociedad en Roma*, Ed. Península, Barcelona, 1998.

BROWN, P., *El mundo en la Antigüedad tardía*, ed. Taurus, Madrid, 1989.

CANTARELLA, E., (1997) *Pasado próximo. Mujeres romanas de Tàcita a Sulpicia*, Cátedra, Valencia.

CAMERON, A. (1998), *El mundo mediterráneo en la Antigüedad Tardía*, 395-600, Crítica, Barcelona.

CAMERON, A., (2001) *El Bajo Imperio Romano: 284-430 d.C.*, Encuentro, Madrid.

CHRISTOL, M.; D. NONY, *De los orígenes de Roma a las invasiones bárbaras*. Akal, Madrid, 1992.

- CORNELL, T.J., *Los orígenes de Roma (c. 1000-264 aC)*, Ed. Crítica, Barcelona, 1999.
- DAVID, J.-M., (2000) *La République romaine de la deuxième guerre punique à la bataille d'Actium*, Ed. Seuil, París.
- ECKSTEIN, A.M., (2006), *Mediterranean Anarchy, Interstate War, and the Rise of Rome*, University of California Press, Berkeley.
- ECKSTEIN, A.M., (2008) *Rome Enters the Greek East. From Anarchy to Hierarchy in the Hellenistic Mediterranean, 230-170 BC*, Blackwell, Oxford (reed. 2012).
- ERSKINE, A., (2010) *Roman Imperialism. Debates and Documents in Ancient History*, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- GARNSEY, P.; SALLER, R., *El Imperio romano. Economía, sociedad y cultura*, ed. Crítica, Barcelona, 1991.
- GIARDINA, A. (ed.) (1991), *El hombre romano*, Madrid.
- GOLDSWORTHY, A., (2006), *Caesar, Life of a Colossus*, Yale University Press, New Haven 2006.
- GOLDSWORTHY, A. (2014) *Augusto, de revolucionario a emperador*. La Esfera de los libros.
- LE ROUX, P., (2005) *L'Empire romain*, Presses universitaires de France, París.
- PINA POLO, F., *La crisis de la República (133-44 aC)*, Ed. Síntesis, Madrid, 1999.
- ROLDÁN, J.M., *Historia de Roma*, 2 vols., ed. Cátedra, Madrid, 1999.
- SYME, R., *La revolución romana*, Ed. Taurus, Madrid, 1989.
- WARD-PERKINS, B., (2007) *La caída de Roma y el fin de la civilización*, Espasa-Calpe, Madrid.
- ZANKER, P. (1992), *Augusto y el poder de las imágenes*, Alianza, Madrid.

## **Programari**

Cap en específic